

stris Lemovicensi, Petragoricensi, Agennensi canonica auctoritate judicavimus quod Bernardus prædictus vicecomes comiti Marchiæ, si ab eo impeteretur infra quadraginta dies ab eo die quo iudicium factum est de alodio quod per donum comitis Marchiæ Usercenses monachi obtinere nitebantur, quantum exigeret ratio responderet. Et quia charta quam super dono Umbaldi episcopi de ecclesia Trainiacensi protulerant canonicam firmitatem non habebat, cum prædictis episcopis judicavimus ut instra eosdem quadraginta dies duos legitimos testes producerent qui rationabiliter probarent se vidisse et audisse quod præfatus episcopus Trainiacensem ecclesiam cum consilio prædicti Gausberti archidiaconi et Bosonis archipresbyteri monachis Usercensibus dedisset, interim vero monachi Cluniacenses terram illam quam Bernardus vicecomes eis dederat quiete tenerent et ædificarent.

Interfuerunt autem huic nostro iudicio prædicti

A fratres episcopi et assensum præbuerunt, Ildebertus, Geraldus, Lemovicenses archidiaconi, Arnaldus Guillelmi, Guillelmus de Nanclars, Petragoricenses archidiaconi, Gaufridus Agennensis archidiaconus, Petrus Engolismensis præcentor, Esdras, Julianus, Raimundus Engolismenses canonici, Helias de Gimello et Rennulfus de Garait Lemovicenses archipresbyteri, et multi alii venerabiles clerici.

Et ut hoc nostrum iudicium firmiter et certius habeatur et teneatur, propria manu nostra subscripsimus et sigillo nostro muniri fecimus.

Ego Girardus, Engolismensis episcopus et sanctæ Romanæ Ecclesiæ legatus, subscripsi.

B Actum est autem hoc iudicium in Petragoricensi episcopatu, castello quod Exidolium vocatur, anno incarnati Verbi 1116, indictione viii, regnante Ludovico, rege Francorum.

ANNO DOMINI MCXXXVI

DOMNI ODDONIS

ABBATIS S. REMIGII REMENSIS

EPISTOLA AD THOMAM COMITEM

De quodam miraculo S. Thomæ apostoli (1)

Salutare est omnibus Christiani nominis cultoribus semper quærere et audire aliquid ædificativum, et quantum sit Dominus in sanctis suis mirabilis cognoscere relatione fidelium. Cum enim te avidum super hoc cognoverim, juxta petitionis tuæ admonitionem, quæ in curia Romana vidi et audivi, scripto tibi intimare volui. Aderam anno præsentis, feria scilicet sexta post Dominicæ Ascensionis solemnitatem, ante domni papæ præsentiam, de nostris videlicet negotiis locuturus, cum subito adfuit quidam qui legatos Byzantæ, id est Constantinopolitani imperatoris, adesse pro foribus nuntiaret. Exhilaratus vero dominus papa super tanti nominis legatis, ex latere suo episcopum misit, ut eos honorifice introduceret sibi præsentaret. Veniunt, salutataque papa universali et plerisque curialibus, de salute imperatoris suorumque qualitate, prout fuerant sciscitati, satis honeste retulerunt. Causa autem eorum hæc fuit. Intererat cum eis Indiæ archiepiscopus, vir satis honestæ formæ, et juxta linguæ suæ notitiam eloquentissimus, qui sociali adjutorio defuncti sui principis destitutus, consilii causa ad

C prædictum imperatorem jam pridie venerat. Cumque imperator petitionem ejus audiisset, et ex familiaribus suis unum principem dedisset, quasi perfecto negotio ad propria redire disposuit. Cumque iter ageret, novum principem morte impediante amisit. Quo tumulto, imperatorem repetiit, doloris sui causam nuntiaturus. Imperator vero consolatus eum, ne doleret admonuit, principem recepit alterum imperatoris munificentia. Tunc archiepiscopus aliquantulum mitigato dolore agit iter, sed non peragit. Repentinus enim secundi interitus principis duplicato dolore vehementer eum turbavit. Quid ageret ignorabat, incertum quippe habebat an imperatorem repeteret, an inceptum iter imperfecto negotio peragere deberet. Vicit tandem virilis consilii strenuitas imminentis periculi jacturam, suorumque exhortationibus relevatus, et ne desperaret admonitus, retrogradum iter arripuit, seque pii imperatoris oculis diri infortunii bajulus representavit. Cognito igitur imperator inopinatæ rei eventu obstupuit, et petitioni archiepiscopi satisfacisse se dicens, tertium mittere denegavit. Humilis autem

(1) Hæc Oddonis abbatiss Remigiani apud Remos epistola scripta est circiter annum 1135. Nam anno sequenti ex Italia reversus, construendæ Montis-Dei

Carthusiæ fundum concessit. Thomas comes, cui epistola inscripta est, videtur esse Thomas de Marlâ, Codiciaci castri dominus.

archiepiscopus vix multis lacrymis impetravit ut Romanam curiam ei visitare consilii gratia liceret, et legatos imperatoris cum litteris deprecatoriis secum ducere valeret. Cumque in curia esset, quibusdam palatinis præesse se Ecclesie illi referebat, in qua beati apostoli Thomæ corpus requiescere dicebatur. Inter cætera vero quæ de situ ecclesie thesaurorumque opulentia et ornamentorum varietate enarravit, unum disseruit, quod non sine admiratione aures audientium capere possunt. Prædicti apostoli ecclesia magnæ altitudinis fluvio ex omni parte clauditur, qui discurrentibus aquis, septenni etiam puerulo, octo ante festivitatem apostoli diebus, totidemque post festivitatem, præ nimia siccitate se viabilem præbet. In ipsa autem solempni die collectis in unum totius provincie proceribus, omni- que clero et populo, post multas lacrymas altaque suspiria archiepiscopus cum sui sociis ordinis ad beati apostoli feretrum accedit, et ex eo cum magna reverentia corpus levatum in cathedra pontificali de-

center collocat, primusque tanti advocati pedibus advolutus, oblationis suæ munere apostolum honorat. Beatus vero apostolus brachium erigit, manumque aperit, et quidquid ei ab universis nostræ fidei cultoribus offertur, gratanter accipit. Si quis vero hæreticus populo admistus, quasi pro devotione in manu apostoli aliquid ponere nititur, claudit sanctus manum, et nefanda munera accipere denegat. Cumque talia relatione quorundam in auribus domini papæ sonuissent, adesse jussit episcopum, et ne amplius in palatio falsa seminaret, sub anathemate prohibere voluit. Veritati enim contrarium esse videbatur quod de apostolo divulgasset. Episcopus autem coram omnibus nil esse verius affirmabat, et assensu domini papæ sacrosancti Evangelii juramento ita esse comprobavit. Credit tandem dominus papa, credit et omnis curia, et apud omnipotentiam divinam apostolum majora impetrare posse acclamabant.

DOMNI ODDONIS

ABBATIS S. REMIGII

CHARTA DE FUNDATIONE CARTHUSIÆ MONTIS DEI

In diocesi Remensi (2).

(MABILLON., *Annal. Bened.*, VI, append. p. 664.)

Universorum Domino, qui est summa sanctitas, famulantibus et in sacro religionis proposito perseverantibus, maxime his qui abjectis sæcularium negotiorum sarcinis, jam prægustant in tranquillitate vitæ quam suavis est Dominus, nos benignos esse convenit; et non solum eorum necessitatibus aliquod levamen impendere, verum etiam si quid eis devotio fidelium contulerit, ut illæsum ad ipsorum usus permaneat, sollicite curare. Idcirco memorie cunctorum, tam præsentium quam futurorum, fixum esse volumus, quod ego Oddo, humilis minister ecclesie Beati Remigii, totumque capitulum ejusdem monasterii, communicato mecum labore, prompta voluntate et pia devotione benignum præbentes assensum, cænobium in quo usus et sacras consuetu-

dines Carthusiani honesti moribus fratres teneant, et custodiant, in fundo ecclesie nostræ, videlicet in loco qui nunc Mons Dei nuncupatur, nam antiquitus vocabatur Mons Bosonis, in honore beatæ Virginis Mariæ et S. Joannis Baptistæ construximus. Hoc totum factum est consilio domni Hugonis Gratianopolitani episcopi, necnon et assensu reverendi Guigonis, Carthusiensium pauperum prioris, qui et primos sacræ hujus institutionis magistros ad nos misit, et locus ille ut Mons Dei vocaretur, præcepit et statuit. Venerabilis etiam Raynaldus, secundus Remorum archiepiscopus, in hoc opere strenuus cooperator exstitit, et ejus voluntate et consilio evocatio Carthusiensium fratrum facta est, et constitutio loci.

(2) Cum propagarentur in diocesis Remensis partibus religiosæ congregationes, Molismensium, Cisterciensium et Præmonstratensium, quorum institutor sanctus Norbertus anno 1134 mortuus est, una deerat sacri ordinis Carthusiensis familia, quæ in solo Burgundiæ seu Provinciæ, ut tum vocabant, regno radices egisse videbatur. In has vero partes demum ramos extendit, auctore primum venerabili Oddone, S. Remigii abbate, quod hoc modo factum tradunt. Hic aliquando Romam profectus, cum ad propria rediret, forte divertit ad Majorem Carthusiam, ubi explorata piorum illorum solitariorum admirabili conversatione, consilio beati Hugonis,

Gratianopolitani episcopi, eorum ejusdem instituti in diocesi Remensi ædificare statuit, assensu venerabilis Guigonis Carthusiæ prioris, qui primos sacræ istius institutionis proseminatores Oddoni concessit. Hoc proinde consilium iniit Oddo ante obitum sancti Hugonis episcopi, qui anno 1132 accidit, Kalendaris Aprilis: sed vix ante hunc annum 1134 executioni demandatum est, cum scilicet Oddo abbas e Pisano concilio reversus esset. Novæ domus extruendæ assignatus est monasterii sui fundus in finibus Remorum duabus ab urbe Mosomo leucis, ad amnem Barum, tunc dictus Mons Bosonis, qui postmodum Mons Dei appellatus est.